

MEVZUAT - TEBLİĞLER

GÜMRÜK GENEL TEBLİĞİ (MUAFİYETLER)

Seri No: 2

Resmi Gazete Tarihi :18.02.2000

Resmi Gazete Sayısı : 23968

Amaç ve Kapsam

Madde 1- 4458 sayılı Gümrük Kanununun gümrük vergilerinden muafiyet ve istisnaları düzenleyen 167 nci maddesinin onikinci fıkrasının (a) bendinde; malül ve sakatların kullanımına mahsus eşya gümrük vergisinden muaf tutulmuştur.

Aynı maddenin son fıkrasında ise "4 ila 12 nci fıkralarında yer alan eşyayı tanımlamaya, bunların cins, nevi ve miktarları ile muafiyet ve istisna uygulanacak tutarları belirlemeye, maktu hadleri sifra kadar indirmeye veya iki katına çıkartmaya ve sürelerle ilgili alt ve üst sınırları belirlemeye ve bu muafiyet ve istisnayı farklı eşyalar itibarıyla birlikte veya ayrı uygulamaya Bakanlar kurulu yetkilidir." hükmü bulunmaktadır.

Bu hükmeye dayanılarak 05/2/2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 13/01/2000 tarihli 2000/53 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki, Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Karar'ın 116 ncı maddesinin 2 nci fıkrasında değişiklik yapan ve 28/9/2004 tarihli 25597 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/7889 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında; münhasıran malul ve sakatlar tarafından kullanılmak üzere özel surette imal edilmiş hareket ettirici tertibatı bulunan ve bunlar tarafından ithal edilen motorlu veya motorsuz koltuklar, bisiklet, motosiklet ve motor silindir hacmi 1600 (dahil) cc'ye kadar olan binek otomobilleri (arazi taşıtları hariç) ile el ve ayak fonksiyonlarını tamamen yitirmiş olmaları nedeniyle bizzat sakat kişi tarafından kullanılmayan, sakat kişinin araca binip inmesiyle taşınmasını kolaylaştırıcı tertibatı bulunan ve sakat kişinin üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarından bir sürücü veya sakat kişi tarafından iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılan motor silindir hacmi 2500 (dahil) cc'ye kadar olan taşıtların (arazi taşıtları hariç) gümrük vergilerinden muaf olduğu hükmüne bağlanmıştır."

Kararın 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında da sakat kişi tarafından kullanılmayan araçların gümrük vergilerinden muaf olarak ithaline izin verilebilmesi için sakat kişinin yaşı veya ağırlığı itibarıyla bu tür bir araca ihtiyacı bulunduğuna Gümrük Müsteşarlığınca kanaat getirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu hükümler kapsamında ithali yapılan özel tertibatlı sakat araçlarının sahiplerinin ölümü sonucu varislerine intikal etmesi halinde, varislerin veraset ilamı tarihinden itibaren 6 ay içerisinde gümrük idaresine başvurarak kendi adlarına yeni bir trafik şahadetnamesi düzenlettirmeleri halinde gümrük vergileri aranmaz

Varisler tarafından özel tertibatın kaldırılmak suretiyle kullanılmak istenilmesi veya satılması halinde gümrük vergileri alınır.

Özel Tertibatlı Sakat Aracı İthal Edebilecek Kişiler

Madde 2- 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre muafiyet özel tertibatlı sakat aracı ithal edecek kişilerin, el ve ayaklardaki ortopedik özre dayanan özürler nedeniyle malül ve sakat olması gerekir.

Özel Tertibatlı Sakat Aracının İthal Şekli

Madde 3- Sakat kişi;

a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında çalışıyor ise ikametini Türkiye Gümrük Bölgesine kesin olarak nakletmesi halinde (bu şart sadece sakat kişi tarafından kullanılmayan araç, binek otomobil ve motosiklet için geçerlidir. Motorlu ve motorsuz koltuklar ile bisikletler zati eşya kapsamında kesin dönüş şartı aranmaksızın sakat kişi tarafından muafiyet ile ithal edilebilir.),

b) (**Değişik:RG 11/01/2008-26753**) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik ise; Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki gerçek ve tüzel kişiler (dernek, vakıf vb.) tarafından kendisine bağış yoluyla gönderilen veya bedel karşılığı alınan özel tertibatlı sakat aracını ithalat vergilerinden muaf olarak ithal edebilir.

Özel Tertibatlı Sakat Araçlarında Aranılan Şartlar

Madde 4 — Özel tertibatlı sakat araçlarında aşağıdaki şartlar aranır.

a) Malûl ve sakat tarafından ithal edilmek istenen araç binek otomobili ise, binek otonun münhasıran malûl ve sakatlar tarafından kullanılmak üzere özel surette imal edilmiş hareket ettirici tertibatı bulunmalıdır.

b) Bizzat malûl ve sakat kişi tarafından kullanılmayan araçta ise, el ve ayak fonksiyonunu tamamen yitirmiş sakat kişinin araca binip inmesiyle, taşınmasını kolaylaştırıcı tertibat bulunmalıdır.

c) Malûl ve sakat tarafından ithal edilmek istenen araç motosiklet ise, bu motosiklet malûl ve sakatlar tarafından kullanılmak üzere özel surette imal edilmiş olmalıdır.

Sadece otomatik vitesli olan ve özel surette yapılmış hareket ettirici tertibatı bulunmayan binek oto ile bizzat sakat kişi tarafından kullanılmayan ve sakat kişinin araca binip inmesiyle taşınmasını kolaylaştırıcı tertibatı olmayan aracın 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi kapsamında ithali mümkün değildir.

Özel olarak malûl ve sakatların kullanıma mahsus olan ve yukarıda belirtilen eşya ile birlikte getirilen parça, yedek parça ve aksesuarlar veya bu eşyanın bakım, kontrol, ayarlama yada tamiri için gerekli olan aletlerde muafiyet kapsamındadır. Söz konusu parça, yedek parça ve aksesuarlar ile sair aletlerin eşyanın ithalinden sonra getirilmesi halinde muafiyetin uygulanması için bunların muafeten ithal edilen eşya ile ilgili olduklarının tevsiki gerekir.

Talep Edilen Belgeler

Madde 5- Malûl ve sakatlara 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin onikinci fıkrasının (a) bendi kapsamında gümrük vergisinden muaf araç ithaline izin verilmesi için aşağıda belirtilen belgelerin ibraz edilmesi gerekir.

a) Fizik ve Rehabilitasyon merkezince onaylı, 18/3/1998 tarihli 23290 Resmi Gazete'de yayımlanan "Sağlık Bakanlığı tarafından özürülere Verilecek Sağlık Raporları Hakkında Yönetmelik" eki listede yer alan sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarından alınmış heyet raporunun aslı, (bu raporda; ilgilinin sakatlığı ile bunun derecesinin ve haline göre kullanabileceği taşıt özelliğinin belirtilmesi gerekir. Şayet ilgili, yurt dışında iken resmi bir hastaneden aldığı ve dış temsilciliklerimize onaylattığı bir rapor ibraz ederse bu raporun 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 41 inci maddesine, uygunluğunun da ayrıca belgelenmesi gerekir.),

b) Trafik Dairesince düzenlenen ve ilgili şahsın sakatlık durumu itibariyle, taşıt kullanabileceğini gösteren H sınıfı sürücü belgesi,

c) 1- Yurt dışında ikamet eden malûl ve sakatlar için; Yurda kesin döndüğünü gösteren konsoloslukça onaylı belge ile yurda kesin dönüşünden önce satın alınan taşıtın mülkiyetinin kendisine ait olduğunu gösterir mülkiyet belgesi,

2- (**Değişik:RG 11/01/2008-26753**) Türkiye'de ikamet eden malûl ve sakata bağış yapılması halinde; taşıtın bağışlayana ait olduğunu gösterir mülkiyet belgesi ile noter veya konsoloslukça düzenlenmiş bağış belgesi,

3 - (**Değişik:RG 11/01/2008-26753**) Taşıtın bir bedel karşılığı;

Tüzel kişiden alınması halinde, ithal edilmek istenilen taşıtın cins, marka ve özellikleri ile fiyatını gösteren proforma fatura ve ithal sırasında fatura aslı,

Gerçek kişiden alınması halinde, taraflar arasında düzenlenen satış sözleşmesi,

d) Nüfus cüzdanı örneği,

f) 1- İthal olunacak motosiklet veya binek otomobilin malül ve sakat kişinin kendisi tarafından kullanılacağına, başkasının kullanımına veya istifadesine izin verilmeyeceğine,

2- İthal olunacak sakat kişi tarafından kullanılmayan aracın el ve ayak fonksiyonlarını tamamen yitirmiş kişinin üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarından bir sürücü veya sakat kişi tarafından iş aktine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılacağına başkasının kullanımına veya istifadesine izin verilmeyeceğine,

3- Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğü'nün, izni olmadan mezkur taşıtların başkasına devredilmeyeceğine ve satılmayacağına, kiralanmayacağına, ödünç verilmeyeceğine,

4- İthal olunan taşıt üzerindeki özel tertibatta da hiçbir değişiklik yapmayacağına İkametgah değişikliği olması halinde bu değişikliği Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğüne bildireceğine dair,

e- (Değişik:RG 11/01/2008-26753) Taahhütname . (EK:1) ; (EK:2) ,

f) İkamet ettiği mahalle veya köy muhtarlığınca düzenlenmiş İkametgah belgesi,

g)

Formun Altı

Müracaat Şekli

Madde 6 - Özel tertibatlı otomobil ile sakat kişi tarafından kullanılmayan araç için araç Türkiye'ye getirilmeden önce malül ve sakat kişiler veya bunlar hesabına bu kişinin vekil tayin ettiği ve Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişiler tarafından Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğüne 5 inci maddenin (a), (b) bentlerinde belirtilen belgelerin biri asıl olmak üzere iki nüshası ise birlikte müracaat edilir.

Karara Bağlama

Madde 7- Özel tertibatlı otomobil ithalatı talebi Ankara Gümrükleri Başmüdürü veya yetki vereceği Başmüdür Yardımcısı başkanlığında, Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürü, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ile Türkiye Sakatlar Konfederasyonu temsilcilerinden oluşan bir heyet tarafından karara bağlanır. Söz konusu heyet tarafından sakat ve malül kişinin ithal etmek istediği otomobilde bulunması gereken özel tertibat da belirlenir. Heyet çalışmalarını Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğünde yürütür. Heyetin toplanacağı gün ilgili sakat ve malül kişiler de anılan gümrükte hazır bulunur.

Sakat kişi tarafından kullanılmayan araçların karara bağlama işlemleri Gümrük Müsteşarlığının olumlu ön iznini müteakip gerçekleştirilir.

Binek otomobili veya sakat kişi tarafından kullanılmayan aracın ithaline ilişkin kararların (müspet) Komisyon tarafından oybirliği ile verilmesi gerekir.

İthalat İşlemi

Madde 8- Komisyon kararının olumlu olması halinde, otomobil ile sakat kişi tarafından kullanılmayan araç için Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğü'nce "İthal İzin Belgesi" düzenlenir. İzin belgesinin geçerlilik süresi 6 (altı) aydır.

Taşıt, izin belgesinin geçerlilik süresi içerisinde bu Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen belgelerle birlikte Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğü'ne teslim edilir. Gümrük Müdürü veya yetkili kılacağı Gümrük Müdür Yardımcısı başkanlığında iki muayene memurundan oluşturulan heyet tarafından aracın söz konusu heyet kararına uygunluğunun tespit işlemleri yapılarak uygun bulunması halinde ithaline izin verilir.

Adı geçen gümrük idaresince, ithal işlemi tamamlanan binek otomobil için düzenlenecek trafik şahadetnamesine [EK:3'de](#) yer alan şerh, sakat kişi tarafından kullanılmayan araç için düzenlenecek trafik şahadetnamesine [EK:4'de](#) yer alan şerh konularak ilgili trafik tescil dairesine gönderilir.

Malül ve Sakatlar Tarafından İthal Edilecek Diğer Eşya

Madde 9- Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkındaki Bakanlar Kurulu Karar eki Kararın 113, 115 maddeleri ile 116 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen eşya ile; malül ve sakatlar tarafından kullanılmak üzere imal edilmiş hareket ettirici tertibatı bulunan ve bunlar tarafından ithal edilen motorlu veya motorsuz koltuklar, bisiklet, motosikletin muafen ithaline ilişkin talepler doğrudan eşyanın getirildiği Gümrük idaresine yapılır.

Gümrük İdaresince de eşyanın Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararının 113, 115 maddeleri ile 116 ncı maddesinin birinci fıkrası kapsamında bulunduğu anlaşılmış ile bu kararın 114 ncü maddesi kapsamında sadece 3 nolu ekinde belirtilen eşya olması halinde ithaline izin verilir. Ayrıca, Tebliğ eki taahhütname alınarak ithale ilişkin tek tip gümrük beyannamesine eklenir ([Ek:1](#)).

Bilgi Verme

Madde 10- Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğüne malül ve sakatlar adına ithali gerçekleştirilen sakat aracı ve sakat kişi tarafından kullanılmayan araçlara ilişkin model, marka ve sayısal bilgileri içeren listeler her ayın sonunda Gümrük Müsteşarlığına (Gümrükler Genel Müdürlüğü) gönderilir ([Ek:5](#)).

9 uncu madde kapsamında yapılan ithal işlemleri ise, her ayın 15 inde Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğü'nde olacak şekilde aylık olarak Tebliğ eki liste düzenlenerek adı geçen Gümrük Müdürlüğüne gönderilir ([Ek:6](#)).

Devir ve Satış

Madde 11- Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında 13/1/2000 tarihli 2000/53 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararın 113 ve 116 ncı maddeleri gereğince muafen ithal edilen eşya, gümrük idaresinin izni olmadan ve gümrük vergileri alınmadan malül ve sakat olmayanlara ödünç verilemez, kiralanamaz, devredilemez veya satılamaz.

Formun Altı

Ayrıca;

a) Malül veya sakat kişiler; mülkiyetlerinde bu yolla muafen ithal edilmiş özel tertibatlı otomobil, sakat kişi tarafından kullanılmayan araç ve motosiklet kayıtlı olduğu sürece ve bunların fiili ithal tarihinden itibaren 5 (beş) yıl geçmedikçe, bu taşıtları satamaz ve yeniden aynı şekilde muaf olarak otomobil, sakat kişi tarafından kullanılmayan araç ve motosiklet ithal edemezler.

b) Malül ve sakatlar tarafından ithal edilen özel tertibatlı otomobil, sakat kişi tarafından kullanılmayan araç ve motosikletlerin fiili ithal tarihinden itibaren 10 (on) yıl geçmemişse malül ve sakat olmayanlara gümrük vergileri tahsil edilmeden satışı, hibesi ve devri mümkün değildir.

c) Söz konusu aracı devralacak kişinin sakatlığının farklı olması halinde devredilecek taşıtın Ankara Naklihanesi ve Bedelsiz İthalat Gümrük Müdürlüğü'ne teslim edilerek devri alacak kişinin sakatlığına uygun olarak aracın anılan Gümrük İdaresinin gözetimi altında dizayn edilmesi gerekmektedir.

Gümrük vergilerinden muafen ithali yapılan eşya için muafiyet tanınmasını sağlayan şartları kaybeden veya muafen ithal edilen eşyayı söz konusu Kararnamenin eki Kararın 113 ila 118 inci maddelerinde belirtilenlerden başka amaçlarla kullanmayı talep eden kişi, kurum ve kuruluşların gümrük idaresine bildirimde bulunarak izin alması gerekir. Bu izin ancak gümrük vergilerinin tahsil edilmesi kaydıyla verilebilir.

Mezkur Kararname eki Kararın 116 ve 117 nci maddeleri kapsamında gümrük vergilerinden muaf olarak ithal edilen eşya gümrük idaresinin izni olmadan ve gümrük vergileri ödenmeden muafiyetten yararlanmayan amaçlar için ödünç verilemez, kiralanamaz, devredilemez veya satılamaz.

Söz konusu eşya ve malzemeler muafiyetin verilmiş amacına uygun kullanılmak ve ilgili Gümrük Müdürlüğünden izin alınmak kaydıyla muafiyet hakkı tanınmış başka bir kurum veya kuruluşa ödünç verilir, kiralanır, devredilir veya satılırsa gümrük vergileri aranmaz.

İzin alınmadan ödünç verilen, kiralanana, devredilen veya satılan eşyanın gümrük vergileri 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 181 ila 194 üncü maddeleri hükümleri uyarınca tahsil edilmekle beraber ayrıca, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerine göre takibat yapılır.

(Ek: RG 11/01/2008-26753) Bu Tebliğ kapsamında özel ve zaruri durumları inceleyip sonuçlandırmaya Ankara Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü yetkilidir

Geçici Madde 1- 5/2/2000 tarihinden önce başlamış işlemlerde yükümlünün lehine olan hükümler uygulanır.

Yürürlük

Madde 12- Bu Tebliğ 5/2/2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 13- Bu Tebliğ hükümlerini Gümrük Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yürütür.